Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD.

UP v Prešove

Význam katolíckych univerzít a ich znakov v mestách na príklade Gréckokatolíckej teologickej fakulty v Prešove

Abstract: Church history have shown us the importance of intellectual formation which was carried in universities and colleges as places symbiosis between them and faith. The local Greek Catholic Church in Slovakia Greek – Catholic Theological Faculty of Presov with catholic seminary was the place of preparation of educational and spiritual formation for the priestly mission. In study presents in the historical cross-section of history this institution which until now correspond with the history of the local Church as they were mutually correlated correlation. Currently, Greek – Catholic Theological Faculty is among the most growing faculty with similar focus in Slovakia. Confirming its international acceptance is classified as ecclesiastical theological faculties with the approval of the Congregation for Catholic Education at the Vatican.

Key words: Church. Greek – Catholic Theological Faculty. Education. Faith.

Dejiny Cirkvi nás presviedčajú, že Cirkev vždy venovala veľkú pozornosť tým, ktorí sa pripravovali na kňazské poslanie. V rámci ich prípravy veľká pozornosť sa upierala k ich duchovnej, ale aj intelektuálnej

formácii. Tá bola realizovaná zvlášť po Tridentskom koncile na pôde kňazských seminár a taktiež na jednotlivých teologických fakultách v rámci univerzít.

Tak tomu bolo aj v Prešovskej eparchii na Slovensku, kde svoje osobité miesto v tomto rozmere mala a aj v súčasnosti má teologická fakulta, ktorá sa nachádza v Prešove. Mesto Prešov je sídlom viacerých ústredí cirkvi, univerzity a mnohých kultúrnych inštitúcií. Pre gréckokatolíkov na Slovensku je to zároveň sídlo arcibiskupa a metropolitu, mesto s bohatou cirkevnou ako aj kultúrnou históriou. Spolu s Bratislavou, Trnavou a Košicami patrí Prešov do štvorice najstarších centier vysokoškolského vzdelávania na Slovensku. V súčasnosti medzi ôsmymi fakultami patriacimi do zväzku Prešovskej univerzity patrí osobitné endemické miesto Gréckokatolíckej teologickej fakulte, ktorá so svojou viac ako stotridsať ročnou históriou je najstaršou fakultou.

Aj keď Prešovské gréckokatolícke biskupstvo bolo kanonicky erigované bulou *Relata semper* v roku 1818, založenie teologickej fakulty (akadémie) s kňazským seminárom sa udialo až v roku 1880 z dôvodu postupného vytvárania celoeparchiálnych inštitúcií, ktoré museli zápaŕiť s nedostatkom finančného zabezpečenia. Po mnohých úsiliach tak bola naplnená potreba teologického vzdelávania a duchovnej formácie na území Prešovskej eparchie pre budúcich gréckokatolíckych kňazov. Dovtedajší spôsob štúdií bohoslovcov prebiehal na iných teologických vzdelávacích inštitúciách v Trnave, Košiciach, Ostrihome, Pešti, Jágri, Veľkom Varadíne a Užhorode.¹

Samotnému založeniu predchodkyne dnešnej Gréckokatolíckej teologickej fakulty predchádzalo zakúpenie domu za biskupa ThDr. Mikuláša Tótha (1876–1882) v roku 1877. Ten dal biskup prestavať a upraviť tak, aby vyhovoval daným potrebám a po jeho úpravách bol seminár otvorený 12. septembra 1880. Takto bola zriadená Bohoslovecká

1 ŠTURÁK, P.: História a súčasnosť GTF PU v Prešove – 130 rokov od založenia a rokov od obnovenia jej činnosti. In: *Poslovía viery, poznania a múdrosti*. Prešov: 2010, s. 8.

akadémia v Prešove spojená s kňazským seminárom. Názov tejto školy bol spočiatku v latinskom jazyku *Academia Theologica* a neskôr ju poznáme s pomenovaním *Vysoká škola bohoslovecká*.² Do pedagogického zboru vymenoval biskup zväčša členov prešovskej kapituly – kanonikov. Nástupca biskupa Tótha na prešovskom biskupskom stolci, biskup ThDr. Ján Vályi (1883–1911) dal budovu seminára rozšíriť, aby v ňom mohli študovať všetky štyri ročníky.³ Vysoká škola bohoslovecká s kňazským seminárom bola finančne dotovaná z viacerých zdrojov a to z náboženského fondu, náboženskej základiny a neskôr aj Ministerstvom školstva.

Dĺžka teologického štúdia trvala štyri roky. Prvé dva roky boli venované úvodu do biblických náuk – exegéza Starého a Nového zákona, biblickým jazykom – hebrejčine, gréčtine, biblickej geografii – biblická archeológia, ďalej liturgickému spevu s cirkevnoslovanským jazykom užívaným pri liturgii. Z iných doplnujúcich predmetov išlo o ekonómiu a pomológiu – šlachtenie ovocných stromov. Staršie ročníky (tretí a štvrtý) sa venovali poznaniu špeciálnej dogmatiky, morálnej teológie a typiku – pravidle slávania liturgických obradov. Pomerne rýchlo sa šíriace povedomie tejto teologickej inštitúcie spôsobilo postupný nárast hlásiacich sa kandidátov. Najväčší počet kandidátov, ktorí kedy študovali na akadémii bolo v 20-tych rokoch 20. Storočia. Obdobie prvej svetovej vojny značne skomplikovalo život bežných ľudí a narušilo aj chod mnohých inštitúcií. Zatiaľ, čo v roku 1914/15 študovalo na Vysokej bohosloveckej škole 34 bohoslovcov, do konca vojny sa ich počet znížil na 20. V tomto období to seminaristi nemali ľahké. Bola silná maďarizácia a nedostatok finančných prostriedkov. K tomu vypukla prvá svetová vojna. Bohoslovcom ubúdalo dosť psychických i fyzických síl. Niektorí nedokončili štúdiá. Povojnová situácia

2 Tamže, s. 9.

3 ŠTURÁK, P.: Historický prierez vzdelávania gréckokatolíckeho duchovenstva s dôrazom na štúdium gréckokatolíckeho duchovenstva na CMBF v Bratislave v rokoch 1968–1989. In: HRABOVEC, E. a kol.: *Katolícka bohoslovecká fakulta v Bratislave 1936–1989*. Trnava: SSV 2011, s. 211.

nebola o nič ľahšia. Na žiadosť odchádzajúceho biskupa ThDr. Štefana Nováka (1913–1920), sa vedenia biskupstva ujal generálny vikár prof. ThDr. Mikuláš Rusznák. Čo v najvhodnejšom čase mal ambíciu zvolať predstavených a bohoslovcov kvôli pokračovaniu štúdiách. V školskom roku 1919/20 spolu na Vysokej bohosloveckej škole študovalo 14 bohoslovcov, čo je počet zrovnateľný v rokoch po založení akadémie. Zmena štátneho zriadenia, zmenila aj dovtedajšie štúdiá v Budapešti a Ostrihome. Novými študijnými miestami mimo domovskej Vysokej školy bohosloveckej sa stali mestá Praha a Olomouc. Dôležitosť tejto intelektuálne a duchovne formačnej inštitúcie pre život eparchie s ohľadom do budúcnosti si uvedomoval aj biskup Pavel Peter Gojdič OSMB (1927–1960). Veľmi často navštevoval seminár úradne, ale aj privátne. Pravidelne raz týždenne prichádzal do seminára kvôli duchovným prednáškam, spojených s praktickým riešením mnohých problémov a rôznych ťažkostí súvisiacich s teologickou a duchovnou formáciou bohoslovcov. Stretnutia boli poučné a praktické, čím zanechali na jeho zverencoch nezabudnuteľné dojmy. Biskup sa usiloval napomáhať Vysokej bohosloveckej škole a semináru aj po materiálnej stránke. Vyzýval kňazov a veriacich, aby hmotnými darmi prispievali na ich prevádzku. Do užívania pre seminár dal veľkú eparchiálnu záhradu.⁴

V rámci 70-ročného pôsobenia Vysokej bohosloveckej školy do roku 1950 sa táto inštitúcia neustále rozvíjala. V čase vojny mala spolu 5 katedrií – biblistiky, pastorálnej a morálnej teológie, dogmatických náuk, cirkevného dejepisu a cirkevného práva a kresťanskej filozofie. K najdlhšie pôsobiacim profesorom patrili: rektor kňazského seminára Michal Kotradov, profesor liturgiky, (1880–1900) Bartolomej Janiczky, špirituál seminára vyučujúci 17 rokov, (1880–1897), ThDr. Jozef Vojtovič, profesor biblických vied, (1888–1920), ThDr. Mikuláš Rusznák, profesor morálnej a pastorálnej teológie, (1902–1950), neskôr Jozef Ďulaj, (1910–1950), Dr. Simeon Smandray, profesor pastorálnej teológie,

4 ŠTURÁK, P.: *Otec biskup Pavol Gojdič, OSMB*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška 1997, s. 56.

(1902–1934), Imrich (Emerik) Sedlák, (1921–1949). V samotnom seminári pôsobili tri spolky, do ktorých patrili vtedajší bohoslovci. Spolok si mohli dobrovoľne vybrať. Každý z týchto spolkov mal svoju modlitbu, ktorú sa musel každý bohoslovec modliť. Prvý spolok bol Božského srdca Ježišovho, druhý spolok Škapuliarsky a tretím spolkom bola Mariánska kongregácia. Pretože finančná situácia seminára bola aj ďalej veľmi zložitá v roku 1948 sa na seminár konala zbierka v každej farnosti biskupstva. Veriaci prispievali jednak peňažnými darmi, z niektorých farností posielali milodary v naturáliách ako napríklad – múku, maslo, slaninu, vajcia, cukor, zemiaky. Spolu tak prispelo na seminár 163 farností.⁵ V súvislosti so smutne známymi udalosťami tzv. Prešovského soboru, ktorý sa uskutočnil 28. apríla 1950 a ním bola násilne prerušená činnosť Gréckokatolíckej cirkvi v Československu, aj kňazský seminár a Bohoslovecká akadémia v Prešove ukončili svoju činnosť. Do väzenia putoval rektor seminára a zároveň pomocný biskup Dr. Vasiľ Hopko, taktiež dekan akadémie Dr. Miron Podhájecký a špirituál seminára Ivan Ljavinec. Podobný osud stihol aj všetkých profesorov s výnimkou jedného. Študenti museli nedobrovoľne opustiť seminár. Mnohí boli vyvezení do rôznych táborov, niektorí sa ukrývali pred bezpečnosťou a časť prestúpila pod rôznymi príkormi a sľubmi na pravoslávie.⁶

V roku 1968 v dôsledku spoločensko-politických zmien bola vlád-
nym nariadením č. 70/1968 činnosť Gréckokatolíckej cirkvi v bývalom Československu povolená. Jedným z prioritných snažení vtedajšej hierarchie bolo obnovenie Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulty v Prešove, keďže vzhľadom na uplynulé obdobie dlhých osemnástich rokov, keď Gréckokatolícka cirkev bola postavená mimo zákon a nemohla

5 ŠTURÁK, P.: Historický prierez vzdelávania gréckokatolíckeho duchovenstva s dôrazom na štúdium gréckokatolíckeho duchovenstva na CMBF v Bratislave v rokoch 1968–1989. In: HRABOVEC, E. a kol.: *Katolícka bohoslovecká fakulta v Bratislave 1936–1989*. Trnava: SSV 2011, s. 214.

6 ŠTURÁK, P.: Dejinný prierez Gréckokatolíckeho kňazského seminára v Prešove a biskup Pavol Gojdič. In: *Theologos*. Teologická revue GBF PU v Prešove, Prešov: Petra, 2000, roč. II, č. 4, s. 24.

vyvíjať svoju činnosť a vzdelávať budúcich adeptov kňazstva, zákoni-
te veľmi chýbal prirodzený prírastok kňazov. Gréckokatolícka cirkev
mala po rokoch 1950–68 zdecimovaný počet kňazov, ktorí k tomu
boli ešte vekom pokročilejší a ktorí predchádzajúcimi podmienkami
boli aj značne fyzicky i psychicky vyčerpaní. Vyžadovala sa od nich
obrovská a namáhavá práca, keď museli spravovať po dve–tri, ba i viac
farnosti, čo malo za následok zanedbávanú katechézu, spustnuté chrá-
my a farské budovy a podobne. Gréckokatolícka cirkev teda žiadala
v súvislosti s formáciou nových kňazov o prinavrátenie priestorov
vlastného seminára, ako to bolo pred jej likvidáciou v roku 1950, na-
koľko ten bol v rukách Pravoslávnej cirkvi.

Gréckokatolícky ordinariát v Prešove adresoval viacero žiadosti
o obnovenie činnosti Vysokej školy bohosloveckej, ktoré boli adreso-
vané na Ministerstvo kultúry – Sekretariát pre veci cirkevné. Ako je to
uvedené v žiadosti o obnovenie gréckokatolíckeho kňazského seminára
a bohosloveckej fakulty v Prešove zo dňa 26. januára. 1971 pod. č. 178/71
boli podobné žiadosti o obnovenie adresované s týmito dátumami:
15. august 1968, 21. december 1968, 5. júl 1969, 18. december 1969 a 5. febru-
ár 1970.⁷ V predmetnej žiadosti je jasne podané okrem iného, že: „Každá
cirkev v ČSSR má zákonom postarané o svoj kňazský dorast, každá cir-
kev má svoje bohoslovecké fakulty, iba Gréckokatolícka cirkev dodnes
nemá obnovenú činnosť svojho seminára a fakulty.“ Ďalej sa vysvetľuje,
že: „Prechodné riešenie umiestnenia niektorých našich bohoslovcov
na CMBF v Bratislave je pre obradné a iné disciplinárne rozdielnosti
nevyhovujúce.“⁸ Avšak ako všetky doposiaľ adresované žiadosti, aj táto
hoci ako zdôvodnená, ostala bez vypočutia a gréckokatolícki bohoslov-
ci počas celých 23 rokov v obmedzenom počte (priemerne 2–4 v roč-
níku) študovali na Rímskokatolíckej cyrilometodejskej bohosloveckej

7 AGABP, bez sign. *Žiadosť o obnovenie činnosti gréckokatolíckeho kňaz-
ského seminára a bohosloveckej fakulty v Prešove*, 26. 1. 1971, s. 1.

8 Gréckokatolíci Československa a udalosti roku 1968. In: *Gréckokatolícky
kalendár*. Michalovce: Byzant, 1992, s. 53.

fakulte v Bratislave a v minimálnom počte na Rímskokatolíckej cyrilometodějskej bohosloveckej fakulte v Litoměřiciach.⁹ V tomto čase v roku 1971 mala Gréckokatolícka cirkev v Československu 205 farností s 694 filiálkami a približne asi 315 000 veriacich a v pastoračii pôsobilo spolu v prevažnej miere vekom pokročilých 201 kňazov.¹⁰

Gréckokatolícky ordinariát v Prešove na čele s ordinárom Jánom Hirkom protestoval proti zámernému obmedzovaniu prijímania kandidátov na kňazstvo za Gréckokatolícku cirkev. Adresoval odvolania, či už na riaditeľa Sekretariátu pre veci cirkevné, ďalej na Dekanát CMBF alebo priamo ministrovi kultúry Miroslavovi Válkovi. Avšak len málokedy a aj to len s čiastkovým úspechom. Pre ilustráciu uvádzam list zo dňa 6. septembra 1972, v ktorom Gréckokatolícky ordinariát podáva odvolanie proti výsledku prijímacích pohovorov pre školský rok 1972–73 na CMBF v Bratislave. Mons. Ján Hirka, ordinár v odvolaní konštatuje: „Prijímacia komisia v prijímajúcom a odvolávajúcom konaní prijala do 1. ročníka pre Gréckokatolícku prešovskú diecézu jedného uchádzača.” Ďalej poukazuje na zámernú nespravodlivosť, keď píše: „Nakolko zo šiestich uchádzačov bol prijatý iba jeden náš kandidát a to iba v odvolávacom konaní, a po intervencii na MK SSR a že v roku 1971 nebol prijatý ani len jeden kandidát teológie našej Prešovskej diecézy, budí to veľmi zdanie krivdy a nespravodlivosti voči gréckokatolíkom... Z toho dôvodu, odvolávame sa proti rozhodnutiu neprijatia na CMBF. Prijatie kandidátov na štúdium na CMBF by sa malo riadiť určitým spravodlivým počtom pre každé jednotlivé biskupstvo.”¹¹

Aj v osemdesiatych rokoch 20. storočia mocenské orgány v našej vlasti pokračovali v plánovanej likvidácii Gréckokatolíckej cirkvi a jedným zo spôsobov bol už spomínaný obmedzovaný počet prijímania

9 Publikácia Gréckokatolícky kňazský seminár biskupa Petra Pavla Gojdiča v Prešove. In: *História prešovského gréckokatolíckeho seminára*, s. 16.

10 In: *Schematismus slovenských katolíckych diecéz*. Trnava, 1971, s. 448–454.

11 AGABP, bez sign. *Výsledok prijímacích pohovorov na Rímskokatolíckej CMBF v Bratislave – odvolanie zo dňa 6. 9. 1972.*

nových kandidátov na štúdium teológie. Gréckokatolícky ordinariát v Prešove rok čo rok adresoval odvolania vo veci neprijatia našich kandidátov až na tie najvyššie miesta. Svedčí o tom list zo dňa 25. októbra 1982 ministrovi kultúry SR Miroslav Váľkovi. V ňom o. ordinár Ján Hirka sa obracia so žiadosťou, aby naši kandidáti boli prijatí na štúdium v odvolávacom konaní, nakoľko: ... „zo 14 kandidátov boli prijatí za našu diezézu 4 kandidáti v riadnom konaní, ale v odvolávacom nikto.“ Ďalej poukazuje na znepokojujúci stav ohľadom prázdnych farností diecézy. Doslova píše, že: „Len v jednom okrese máme prázdnych sedem farností.“¹²

Dlhé štyridsať ročné obdobie komunistického útlaku v roku 1989 vystriedalo obdobie neskrývaných nádejí. Priaznivé spoločensko-politické podmienky vytvorili priestor na obnovenie gréckokatolíckeho teologického vzdelávania v Prešove na vysokoškolskej úrovni. Zákom č. 163/90 Z.z. zo dňa 3. mája 1990 bola zriadená a do zväzku Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach zaradená Gréckokatolícka bohoslovecká fakulta.¹³

Novozriadená fakulta začínala s veľmi skromným materiálno-technickým vybavením, nevelkým počtom vyučujúcich a študentov. Veľkú zásluhu na obnovení činnosti fakulty a seminára mal Mons. Ján Hirka, vtedajší prešovský sídelný biskup. Nové začiatky fakulty sa viažu k budove dnešného Gréckokatolíckeho kňazského seminára bl. biskupa P. Gojdiča na Sládkovičovej ulici. Právnym podkladom činnosti fakulty je zákon č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákon č. 163/1990 Z.z. o bohosloveckých fakultách. Okrem legislatívnych predpisov Slovenskej republiky z hľadiska kánónického práva je to predovšetkým apoštolská konštitúcia Jána Pavla II. *Sapientia Christiana Ordinationes* Kongregácie pre katolícku

12 AGABP, bez sign. *Bohoslovci – prijatie. Prešov 25. 10. 1982.*

13 ŠTURÁK, P.: História a súčasnosť GTF PU v Prešove – 130 rokov od založenia a rokov od obnovenia jej činnosti. In: *Poslovia viery, poznania a múdrosti.* Prešov: 2010, s. 13.

výchovu, ako aj normy Kódexu kánonov východných cirkví. Prítomnosť teologickej fakulty na univerzite signifikantným spôsobom prezentuje naliehavosť pri hľadaní syntézy vedomostí v rýchlo rozvíjajúcej sa spoločnosti a prináša svoj vklad do ostatných disciplín pri hľadaní ich zmyslu zdôrazňovaním prvenstva človeka pred vecou a etiky pred technikou. Prioritným poslaním fakulty je starostlivosť o teologickú a vedeckú prípravu tých, ktorí sa pripravujú ku kňazstvu alebo na rozličné cirkevné a spoločenské služby. Napĺňanie tohto poslania je uskutočňované v systematickom vysvetľovaní a uplatňovaní náuky Katolíckej cirkvi v symbióze s východnou spiritualitou.

Gréckokatolícka teologická fakulta v Prešove sa rozhodujúcou mierou zaslúžila o doplnenie veľkého nedostatku kňazov v gréckokatolíckej cirkvi po roku 1989.¹⁴

V roku 2005 došlo k zmene názvu fakulty z Gréckokatolícka bohoslovecká fakulta sa názov zmenil na Gréckokatolícka teologická fakulta, čo lepšie vystihovalo poslanie fakulty – sprostredkovať teologické vzdelanie nielen kandidátom sviatosti kňazstva – bohoslovcem, ale aj laickým študentom.¹⁵

V súčasnosti na fakulte sú štyri katedry – Katedra filozofie a religionistiky, Katedra systematickej teológie, Katedra historických vied a Katedra aplikovanej edukológie V akademickom roku 2014//2015 na fakulte pôsobí 24 pedagógov na ustanovený pracovný čas, pričom všetci sú nositeľmi vedecko-pedagogického titulu PhD. Z nich sú 4 profesori a 11 docenti. V súčasnosti na čele fakulty je dekanom v druhom funkčnom období Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD. Členmi vedenia fakulty sú: PhDr. Jaroslav Coranič, PhD., prodekan pre vzdelávaciu činnosť a akreditáciu, doc. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD., prodekan pre doktorandské štúdium a rozvoj, doc. ThDr. Marek Petro,

14 CORANIČ, J.: *Z dejín Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku*. České Budějovice 2014, s. 408.

15 *Informátor o štúdiu v akademickom roku 2005–2006*. Prešovská Univerzita v Prešove, Gréckokatolícka teologická fakulta.

PhD., prodekan pre vedeckú činnosť a vonkajšie vzťahy, tajomníkom fakulty je Ing. Valéria Varhoľová a predsedom AS je doc. PhDr.ThDr. Daniel Slivka, PhD.¹⁶

Vzdelávanie na fakulte je spojené s tvorivo-filozofickým a vedeckým poznaním i umeleckou činnosťou v oblastiach prednášaných disciplín a im príbuzným oblastiam vedy a školskej praxe. Osobitnou úlohou fakulty je predovšetkým starať sa o vedeckú a teologickú prípravu tých, ktorí smerujú ku kňazstvu alebo sa pripravujú na rozličné cirkevné a spoločenské služby. V tom zmysle Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove poskytuje záujemcom vysokoškolské vzdelanie v jedenástich študijných programoch realizovaných v troch stupňoch vysokoškolského vzdelania. Sú to tieto študijné programy:

- **Bakalárske študijné programy:** Animácia voľného času, Religionistika, Katechetika, Náboženská výchova (katolícka) v kombinácii s predmetmi, Multikultúrne európske štúdia.
- **Magisterské študijné programy:** Katolícka teológia (spojený študijný program), Náboženská výchova (katolícka) v kombinácii s predmetmi, Probačná a mediačná práca, Religionistika.
- **Doktorandské študijné programy:** Katolícka teológia, Religionistika.
- **Habilitačné konanie a vymenúvacie konanie:** Katolícka teológia, Religionistika.

Vďaka bohatej ponuke akreditovaných študijných programov je o štúdium na fakulte záujem prevyšujúci možnosti prijatia uchádzačov. Potešujúci je stály záujem o štúdium na fakulte spojený s formáciou v kňazskom seminári vďaka mnohým povolaniam. Kvalitu vzdelávacieho procesu umocňuje využívanie trendov v modernizácii výučby v jednotlivých disciplínach prostredníctvom informačných a komunikačných technológií.

¹⁶ *Informácie o štúdiu v akademickom roku 2013–2014.* Prešovská Univerzita v Prešove, Gréckokatolícka teologická fakulta, s. 21–40.

V rámci vedeckých projektov boli riešené veľmi zaujímavé témy venujúce sa významným osobnostiam gréckokatolíckej cirkvi biskupom P. Gojdičovi, V. Hopkovi, univerzitnému profesorovi M. Russnákov, ďalej mapovaniu sakrálnej architektúry, cirkevnému školstvu a katechéze a taktiež osobnosti Jána Pavla II. z pohľadu personalistickej filozofie.

Výsledky vedeckovýskumných aktivít sa každoročne prezentujú na medzinárodných a domácich vedeckých podujatiach usporiadaných na fakulte vo veľmi bohatom počte, kde v tom smere fakulta patrí k tým najviac dynamickým na celej univerzite. Tieto výsledky sú taktiež prezentované v rozsiahlej publikačnej činnosti fakulty, v ktorej fakulta patrí v prepočte na jedného tvorivého pracovníka tiež k lídrom v celouniverzitnom priestore. GTF PU vydáva teologickú revue s názvom *Theologos* s mnohoročnou tradíciou, taktiež v anglickom jazyku *E-Theologos* a ďalšie katedrové zborníky ako *Disputationes*, *Teologické štúdia*, *Religionistické štúdia* a podobne.

Fakulta pravidelne organizuje viacero vedeckých, odborných a umeleckých podujatí, ako sú napr. pozvané prednášky významných zahraničných a domácich odborníkov, výstavy, semináre a besedy. Bohatá je aj medzinárodná spolupráca s fakultami v zahraničí (Taliansko, Belgicko, Česko, Poľsko, Maďarsko, Rumunsko, Nemecko, Ukrajina).

Pre duchovné potreby pedagógov a nepedagogických zamestnancov fakulty ako aj študentov bola posvätená kaplnka zasvätená blahoslavenému biskupovi – mučeníkovi Pavlovi Petrovi Gojdičovi OSMB. Je to duchovné srdce fakulty. Organizujeme pravidelné duchovné obnovy a púte na významné pútnické miesta v Európe, akými sú Rím, Czeszochowa, Máriapócs, Velehrad, ako aj gréckokatolícke pútnické miesta na Slovensku Ľutina a Litmanová.

Použitá literatúra

ARCHÍV GRÉCKOKATOLÍCKEHO ARCIBISKUPSKÉHO ÚRADU V PREŠOVE
AGABP, bez sign. *Bohoslovci – prijatie. Prešov 25. 10. 1982.*

AGABP, bez sign. *Výsledok prijímacích pohovorov na Rímskokatolíckej
CMBF v Bratislave – odvolanie zo dňa 6. 9. 197.*

AGABP, bez sign. *Žiadosť o obnovenie činnosti gréckokatolíckeho kňaz-
ského seminára a bohosloveckej fakulty v Prešove, 26. 1. 1971, s. 1.*

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

CORANIČ, J.: *Z dejín Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku.* České Budě-
jovice 2014.

Gréckokatolíci Československa a udalosti roku 1968. In: *Gréckokatolícky
kalendár.* Michalovce: Byzant, 1992, s. 53.

Informátor o štúdiu v akademickom roku 2005–2006. Prešovská univer-
zita v Prešove, Gréckokatolícka teologická fakulta.

Informácie štúdiu v akademickom roku 2013–2014. Prešovská univerzita
v Prešove, Gréckokatolícka teologická fakulta.

ŠTURÁK, P.: História a súčasnosť GTF PU v Prešove – 130 rokov od zalo-
ženia a rokov od obnovenia jej činnosti. In: *Poslovia viery, poznania
a múdrosti.* Prešov: 2010.

ŠTURÁK, P.: Dejinný prierez Gréckokatolíckeho kňazského seminára
v Prešove a biskup Pavol Gojdič. In: *Theologos.* Teologická revue GBF
PU v Prešove, Prešov: Petra, 2000, roč. II, č. 4, s. 24.

ŠTURÁK, P.: Historický prierez vzdelávania gréckokatolíckeho ducho-
venstva s dôrazom na štúdium gréckokatolíckeho duchovenstva
na CMBF v Bratislave v rokoch 1968–1989. In: HRABOVEC, E. a kol.:
Katolícka bohoslovecká fakulta v Bratislave 1936–1989. Trnava: ssv
2011.

ŠTURÁK, P.: *Otec biskup Pavol Gojdič, OSMB.* Prešov: Vydavateľstvo
Michala Vaška 1997, s. 56.